

УДК 685.346

doi: 10.37025/1992-4437/2019-31-1-80

В. В. Серединський

V. Seredynskyi

І. М. Новицька

I. Novytska

*Волинський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України
Volyn Scientific Research Forensic Center,
MIA of Ukraine*

ТОВАРОЗНАВЧЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗУТТЯ ПІД ЧАС ВИЗНАЧЕННЯ ЙОГО РИНКОВОЇ ВАРТОСТІ (НА ПРИКЛАДІ ВЗУТТЯ КОМПАНІЙ «ADIDAS» І «NIKE»)

COMMODITY RESEARCH OF FOOTWEAR DURING DETERMINATION OF ITS MARKET VALUE (USING THE EXAMPLE OF «ADIDAS» AND «NIKE» FOOTWEAR)

Метою статті є узагальнення основних типів підробок брендового спортивного взуття, виокремлення тонкощів виробництва, за якими органолептичним методом можна відрізнити навіть дуже якісну підробку, розроблення схем товарознавчого дослідження взуття таких відомих компаній, як «Adidas» і «Nike», окреслення показників для точної ідентифікації взуття та пошуку його аналогів під час встановлення ринкової вартості. У процесі дослідження виокремлено особливості технології виготовлення спортивного взуття компаній «Adidas» і «Nike», а також певні ознаки його підробок подано у формі порівняння оригінального та підробленого взуття за різними структурними елементами. Для кожного бренда цієї групи товарів розроблено схеми товарознавчого дослідження, на прикладі спортивного взуття компаній «Adidas» і «Nike» представлено кожний етап цього процесу, сконцентровано увагу на основних його особливостях. Запропоновані схеми дослідження за основними критеріями, за якими виробники ідентифікують свої товари, дають змогу дійти висновку щодо його оригінальності, уможлививши пошук його аналогів під час встановлення ринкової вартості. Достовірність отриманих результатів і висновків забезпечено загальнонауковими та спеціальними методами дослідження, які є засобами наукового пошуку, зокрема: системно-структурним – для визначення особливостей товарознавчого дослідження взуття на прикладі кросівок відомих виробників («Adidas» і «Nike»), структурно-функціональним, а також статистичним, експерименту, спостереження тощо.

Ключові слова: брендові товари; товарознавче дослідження; експерт; підробка; артикул; бирка; штрих-код; якість.

Целью статьи является обобщение основных типов подделок брендовой спортивной обуви, выявление тонкостей производства, по которым органолептическим методом можно отличить даже очень качественную подделку, разработка схем товароведческого исследования обуви таких известных компаний, как «Adidas» и «Nike», определение показателей для точной идентификации обуви и поиска аналогов при установлении рыночной стоимости. В процессе исследования выделены особенности технологии изготовления спортивной обуви компаний «Adidas» и «Nike», а также определенные признаки подделок, представленные в форме сравнения оригинальной и поддельной обуви по разным структурным элементам. Для каждого бренда этой группы товаров разработаны схемы товароведческого исследования, на примере спортивной обуви компаний «Adidas» и «Nike» проиллюстрирован каждый этап этого процесса, сконцентрировано внимание на основных его особенностях. Предложенные схемы исследования по основным критериям, по

которым производители идентифицируют свои товары, позволяют сделать вывод о ее оригинальности, дают возможность осуществить поиск ее аналогов при установлении рыночной стоимости. Достоверность полученных результатов и выводов обеспечена общенаучными и специальными методами исследования, которые являются средствами научного поиска, в частности: системно-структурным – для определения особенностей товароведческого исследования обуви на примере кроссовок известных производителей («Adidas» и «Nike»), структурно-функциональным, а также статистическим, эксперимента, наблюдения и т. д.

Ключевые слова: брендовые товары; товароведческое исследование; эксперт; подделка; артикул; бирка; штрих-код; качество.

The purpose of the article is to summarize the main types of branded sports footwear fakes; to highlight specifics of manufacturing, considering which, even high-quality fakes can be distinguished by using the organoleptic method; to develop schemes of commodity research of such well-known companies' footwear as "Adidas" and "Nike"; to outline the features for an accurate identification of footwear and for search of its analogues when determining market value. In the course of the research the specifics of manufacturing process of sports footwear produced by companies «Adidas» and «Nike», as well as certain features of its fakes are highlighted. This information is presented in the form of comparison of the original and the fake by different structural elements. Research schemes had been developed for each brand of this product group, each stage of this process was presented on the example of Adidas and Nike sports footwear, focusing on its main features. The offered in the article schemes of research are based on the main criteria by which manufacturers identify their products. These schemes allow to conclude on footwears' originality and make it possible to search for its analogues during the determination of market value. The reliability of the obtained results and conclusions is ensured by the use of general scientific methods of research, in particular: system-structural method – used to determine specifics of commodity research of footwear on the example of sneakers produced by famous companies («Adidas» and «Nike»), as well as structural and functional method, statistical method, experiment method and method of observation.

Keywords: branded products; commodity research; commodity researcher; fake; item number; tag; bar code; quality.

Потреби у якісному взутті, зумовлені як зміною умов праці, побуту й відпочинку, так і підвищенням культурно-освітнього рівня населення, постійно зростають, дедалі більш різноманітні й вимоги до нього. Відповідно, аби максимально забезпечити попит, перед виробниками постають складні завдання з формування оптимального асортименту взуття, що досягається не лише збільшенням обсягу його виробництва, а й підвищенням його якості (Baidakova, Huba, Kozhushko, Peredrii, & Yaheliuk, 2014). І хоча якість взуття в підсумку оцінює сам покупець, він далеко не завжди може відрізнити якісне оригінальне взуття від його підробки.

Дослідженню взуттєвих товарів присвятили свої праці І. М. Байдакова, Л. М. Губа, О. О. Желавська, Г. М. Кожушко, О. І. Передрій, С. В. Ягелюк та ін. За їх авторством видано низку підручників із товарознавства. Про взуття відомих виробників, у тому числі спортивне, зокрема компаній «Adidas» і «Nike», фахівці висловлювалися й на інтернет-ресурсах, таких як «adidas-kyiv.com», «shoesexpert.com.ua», «styles.ua» тощо. Але питання вирішення оригіналу взуття з найбільшою ймовірністю та без значних витрат часу висвітлено недостатньо.

Метою статті є узагальнення основних типів підробок брендового спортивного взуття, виокремлення тонкощів виробництва, за якими органолептичним методом можна відрізнити навіть дуже якісну підробку, розроблення схем товарознавчого дослідження взуття таких відомих компаній, як «Adidas» і «Nike», окреслення показників для точної ідентифікації взуття та пошуку його аналогів під час встановлення ринкової вартості.

Купуючи взуття, люди зазвичай віддають перевагу брендовим товарам як більш якісним, з упевненістю, що вони слугуватимуть довго. В Україні представлено багато європейських і світових брендів. Майже в усіх великих містах працюють фірмові мага-

зини компаній «Adidas» і «Nike». Серед виробів цих компаній найчастіше підробляють кросівки (підробкою вважають (Kozmich, Polishchuk, Dianich, & Sytcko, 1992) будь-який виріб із маркуванням виробника, до якого він не має жодного стосунку). При цьому «палені» кросівки сьогодні можна купити не лише в переходах і на ринках, а й у взуттєвих магазинах.

Вирізняють три основних варіанти підробок брендового спортивного взуття:

взуття з офіційних фабрик компаній, яке не пройшло перевірки якості або з інших причин не потрапило до офіційних магазинів компанії;

копія того чи іншого взуття, виготовлена з інших матеріалів і тканин, ніж оригінал, що передбачає використання спеціально розроблених технологічних матеріалів і тканин, які мають потрібну щільність, зносостійкість, міцність, здатність пропускати повітря та виводити вологу. Зрозуміло, оригінальний виріб і його підробка виготовляють на різному за якістю технологічному обладнанні;

підробка взуття, кустарно виготовлена на швидку з застосуванням матеріалів сумнівної якості.

Отже, експерт має знати основні критерії, за якими виробники ідентифікують свої товари, ґрунтовно.

Розглянемо деякі особливості товарознавчого дослідження взуття та його порівняння з відповідними підробками на прикладі спортивного взуття відомих виробників, зокрема «Adidas» (рис. 1), що складається з певних етапів.

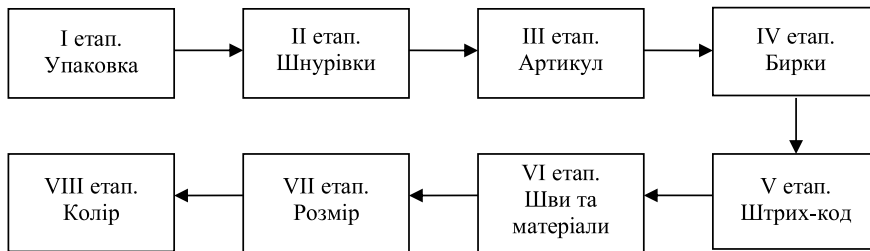

Рис. 1. Схема товарознавчого дослідження взуття марки «Adidas»

Відрізнити пакувальну коробку оригіналу від коробки підробки за побіжного огляду майже неможливо, проте компанія «Adidas» навіть для коробок використовує якісний матеріал, що, звичайно, помітно за уважного огляду. Крім того, відмінною рисою підробленої упаковки є більша фактурність її глянцевого покриття.

Зважаючи на те, що бренд «Adidas» має виробничі потужності в кількох країнах (Китай, В'єтнам, Індія, інші східні країни), інформація про країну-виробника не має жодного значення, головне, щоб номери моделі на тильному боці язичка кросівок і на коробці збігалися.

Шнурівки в оригінальних кросівках «Adidas» виготовлені із щільної тканини, яка має нейлонові компоненти, що подовжують термін служби; у підробок вони м'які, на них швидко з'являються ковтуни. На отворах для шнурівок в оригінальних кросівках немає металевих заклепок. Крім того, в комплекті передбачено ще одну пару шнурівок, яка в оригінальному варіанті ретельно упакована та поміщена в коробку в окремому поліетиленовому пакету (рис. 2). У коробці з підробкою шнурівки найімовірніше лежатимуть поруч або всередині кросівка (якщо, звичайно, вони взагалі наявні) (*Yak vidriznyty oryhinal*, 2018).

Унікальний номер (артикул), який компанія «Adidas» надає кожній своїй моделі, дозволяє ідентифікувати її серед іншої продукції. В оригінальних моделях артикули на коробці, етикетці та ярлику кросівка однакові, коли ж ні, то це – підробка.

Якщо є сумніви в оригінальності взуття, в каталозі бренда або на офіційному сайті компанії за зазначеним на кросівках артикулом можна знайти представлену там модель і звірити її з досліджуваною. Зображення оригінальних кросівок певної моделі можна знайти за артикулом і в пошуковій системі Google. Нереалізована спроба пошуку свідчить про підробку товару.

Бирка на кросівках бренда «Adidas» розміщується на тильному боці язичка строго посередині. Інформація на ній, що має бути добре видна, містить обов'язкові елементи, серед яких фабричний номер, дата виробництва, артикул, код партії, унікальний код (рис. 3).

Рис. 3. Бирка оригінальної версії кросівок «Adidas»: 1) фабричний номер; 2) дата виробництва; 3) артикул; 4) код партії; 5) унікальний код

можливо знайти навіть у фірмовому магазині. Перевірити ж оригінальність взуття в такому разі можна за допомогою штрих-коду – на ньому незалежно від країни-виробника має проставлятися код Німеччини: три перші цифри – від 400 до 440.

Шви оригінального взуття «Adidas» міцні, рівні та акуратні, без слідів клею, а отже, якщо на нових кросівках стирчать нитки або стрічка нерівна, це, безперечно, підробка (рис. 4).

Відрізнити підробку від оригінальних кросівок «Adidas» можна і за якістю використаних для їх виготовлення матеріалів.

Рис. 2. Додаткова пара шнурівок в оригінальній версії «Adidas»

Унікальні коди на лівому та правому кросівках в оригінальному варіанті різні, якщо вони збігаються (а іноді їх взагалі немає) – це 100 % підробка. Тобто кожен фірмовий кросівок має свій номер, хоча це взуття однієї пари. Зазначена особливість оригінальних кросівок пояснюється тим, що ліві та праві кросівки виготовляють на різних фабриках із метою уникнення крадіжок.

З огляду на те, що з 1994 р., аби збільшити обсяг своєї продукції, компанія «Adidas» перенесла майже все своє виробництво в країни третього світу, напис «Made in China» жодним чином не свідчить про підробку оригіналу, а кросівок з написом «Made in Germany» не-

Рис. 4. Стрічки в оригінальній версії взуття

В оригінальному взутті, на відміну від його підробки, шкіряні вставки не замінюють тканинними; фірмові емблеми витиснені, а в підробках наклеювані.

Так, верх моделі «Adidas Gazelle» виконаний із натуральної замші з ворсистою фактурою, м'якою та приємною на дотик. Водночас, виготовляючи копії, використовують штучний матеріал, який нагадує нубук.

Оригінальні кросівки мають щільну шкіряну підкладку чорного кольору, акуратно прострочену з внутрішнього боку. Підкладка в підроблених кросівках зазвичай білого кольору, виготовлена зі штучних матеріалів (дуже рідко в поєднанні з натуральними (ADIDAS GAZELLE)).

Компанія «Adidas» випускає взуття розмір у розмір (немає великомірок чи маломірок), і якщо купувати, наприклад, взуття 42 розміру, то воно є саме такого розміру, а не 42,5 або навіть 43. У підробках часто трапляються розбіжності, взуття трохи великомірить.

Крім того, виробники підробок незрідка виготовляють кросівки, використовуючи кольори, яких немає в офіційних лінійках бренда. Це легко перевірити, якщо зайти на сайт бренда.

Схема товарознавчого дослідження взуття марки «Nike» (рис. 5) дещо відрізняється від запропонованої вище.

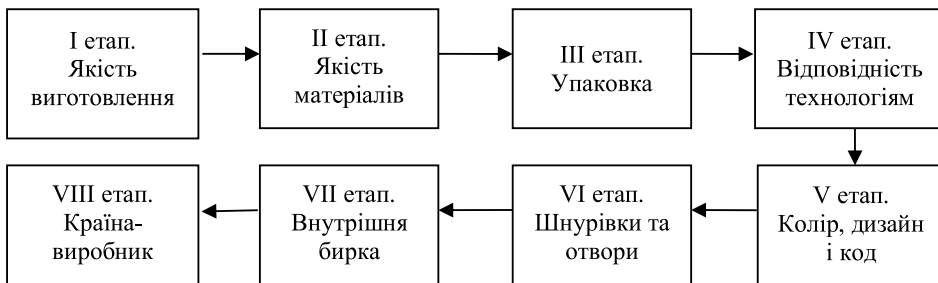

Рис. 5. Схема товарознавчого дослідження взуття марки «Nike»

Зважаючи на те, що кросівки саме цього виробника підробляють найчастіше, потрібно насамперед звертати увагу на такі особливості оригінального взуття:

- отвори під шнурівки акуратно оброблені;
- відсутні плями клею, задирки, зазори, щілини;
- назву бренда на кросівках зазначено великими літерами;
- рівні та акуратні шви, які не перетинають написів і не торкаються їх (рис. 6).

Рис. 6. Бирки на оригінальному (а) та підробленому (б) взутті марки «Nike»

Отже, рівний шов, акуратно пришиті ярлики, відсутність задирок і плям клею, а тим більше засохлих його крапель – це мінімум якостей, чому мають відповідати оригінальні кросівки (рис. 7 і 8) (*Kak otlichit nastoiashchii NIKE*).

Рис. 7. Оригінальна модель «Nike Air Max Skyline SI»

Рис. 8. Підробка моделі «Nike Air Max 90 (black-varsity red-metallic silver)»

Підшва кросівок «Nike» не має бути занадто блискучою, «пластмасовою» та слизькою, а шар із піни (якщо такий передбачено) не може замінюватися на шматок пластика або гуми. Запах хімічних речовин також засвідчує підробку.

І хоча під час виготовлення підробки скопійовано колірне рішення моделі та її форму, матеріали для різних деталей кросівок зазвичай використовують зовсім інші (рис. 9).

Рис. 9. Оригінал (а) та підробка (б) моделі «Nike Air Max 90 (black-varsity red-metallic silver)»

Про підтвердження того, що кросівки оригінальні, свідчить і наявність та якість упаковки (коробки). Відповідно її відсутність більш ніж достатній привід, щоб узяти під сумнів те, що взуття оригінальне. Коробка має бути обов'язково картонною, кросівки всередині неї обгорнуті фірмовим папером компанії, а не упаковані в пакети або целофан.

Колір коробки, як і етикетки, розміщеної на ній, залежить від моделі. Більшість сучасних кросівок «Nike Air Max» випускають у коробках коричневого кольору з чорною етикеткою (етикетка прилягає до лівої нижньої частини коробки). Більшість кросівок «Nike Air Max» у чоловічих розмірах, тому «Nike» не використовує термін «Mens» у назві моделі (рис. 10).

Рис. 10. Упаковка оригінальних (а) та підроблених (б) кросівок «Nike»

Серед найсуттєвіших відмінностей підроблених кросівок, хоча й найскладніша для перевірки, – відсутність камер зі стисненим повітрям у їх підшві (так званої Air-системи). Для перевірки наявності таких камер потрібно їх розрізати. В оригінальних кросівках вони при цьому лопаються з характерним хлопком – як результат «звільнення» стисненого повітря. У підроблених кросівках таких камер немає, а отже технологічно вони не відповідають оригінальним, що, звичайно, негативно позначається не лише на якості взуття, а й на здоров'ї покупців.

Оригінальність кросівок можна перевірити і за кодом, який зазначають на внутрішньому ярлику. Складається він із 9 цифр (6 і наступні 3 розділені знаком «-»). Задаючи умови пошуку за цим кодом, можна знайти зображення потрібної моделі кросівок і порівняти його з об'єктом дослідження. Якщо колір елементів відрізняється, кросівки із зазначеним на внутрішньому ярлику кодом є підробкою (рис. 11) (*Kak otlichit poddelnyye krossovki*).

Рис. 11. Оригінальні (а) та підроблені (б) кросівки «Nike Air Max»

Відмінною особливістю оригінальних кросівок «Nike Air Max» є також довжина шнурівок, що повністю відповідає своєму функціональному призначенню, тоді як до підроблених кросівок, частіше великих розмірів, додають шнурівки зазвичай недостатньої довжини, що унеможливує їх повне зашнуровування.

Верхні отвори для шнурівок – пластикові; в оригінальних кросівках неопуклі (тобто не виступають над поверхнею кросівка) і, як правило, значно більші, ніж у підроблених (рис. 12).

Рис. 12. Отвори в оригінальних (а) та підроблених (б) кросівках

Внутрішня бирка оригінальних кросівок розміщена на задній панелі язичка; її зовнішній вигляд залежить від року випуску кросівок. Важливу роль для ідентифікації оригінальності кросівок відіграють інтервали між даними на бирці: контактні дані (US, UK, EUR, CM) і їх цифрові значення розміщуються впритул одне до одного, а дата випуску – до штрих-коду (рис. 13).

Виробництво кросівок компанії «Nike», як і «Adidas», сконцентровано в третій, зокрема азіатських, країнах. Контроль якості продукції на всіх фабриках бренда підтримується на належному рівні. Тобто, якщо на кросівках «Nike» написано «Made in China», немає приводу для сумніву щодо їх оригінальності.

Висновки. Знання особливостей підробок брендового спортивного взуття і тонкощів виробництва компаній «Adidas» і «Nike» сприятиме правильній ідентифікації досліджуваних товарів органолептичним методом. Запропоновані етапи дослідження дають змогу визначити, чи оригінальним є надане на дослідження взуття, уможливаючи пошук аналогів під час встановлення ринкової вартості цих товарів.

Рис. 13. Внутрішня бирка оригінальної версії кросівок компанії «Nike»

References

- ADIDAS GAZELLE – kak otlichit poddelku.* Vziato iz <https://adidas-kiev.com/sport/kak-otlichit-adidas-gazelle>. Baidakova, I. M., Huba, L. M., Kozhushko, H. M., Perederii, O. I., & Yaheliuk, S. V. (2014). *Tovarovnavstvo neprodovolchyykh tovariv: pidruch. dlia studentiv VNZ: [v 2-kh ch.]*. Ch. 2. Lutsk: RVV Lutsk. NTU. 316 s.
- Kak otlichit nastoiashchii NIKE ot poddelki?* Vziato iz <https://www.shoexpert.com.ua/kak-otlichit-nastoiashchii-nike-ot-poddelki/#prettyPhoto>.
- Kak otlichit poddelnye krossovki Nike Air Max?* Vziato iz <https://styles.ua/blog/article/kak-otlichit-poddelnye-krossovki-nike-air-max>.
- Kozmich, D. I., Polishchuk, L. V., Dianich, M. M., & Sytcko, V. E. (1992). *Tovarovedenie tekstilnykh, shveinykh i trikotazhnykh tovarov: ucheb. dlia studentov koop. vuzov*. Kiev: Vyshcha shk. 408 s.
- Yak vidriznyty oryhinal «Adidas» vid pidrobky: vzuttia i odiah. (2018, Ttrav. 10). *Korysni Porady*. Uziato z <http://xn--80aimveh.pp.ua/moda/19285-yak-vdrzniti-origanal-addas-vd-pdrobki-vzuttya-odyag.html>.

Список використаних джерел

- ADIDAS GAZELLE – как отличить подделку.* Взято из <https://adidas-kiev.com/sport/kak-otlichit-adidas-gazelle>.
- Байдакова, И. М., Губа, Л. М., Кожушко, Г. М., Передерий, О. И., & Ягелюк, С. В. (2014). *Товарознавство непродовольчих товарів: підруч. для студентів ВНЗ: [в 2-х ч.]*. Ч. 2. Луцьк: РВВ Луц. НТУ. 316 с.

Как отличить настоящий NIKE от подделки? Взято из <https://www.shoesexpert.com.ua/kak-otlichit-nastojaschiq-nike-ot-poddelki/#prettyPhoto>.

Как отличить поддельные кроссовки Nike Air Max? Взято из <https://styles.ua/blog/article/kak-otlichit-poddelnye-krossovki-nike-air-max>.

Козьмич, Д. И., Полищук, Л. В., Дианич, М. М., & Сыцко, В. Е. (1992). *Товароведение текстильных, швейных и трикотажных товаров*: учеб. для студентов кооп. вузов. Киев: Выща шк. 408 с.

Як відрізнити оригінал «Адідас» від підробки: взуття і одяг. (2018, Трав. 10). *Корисні Поради*. Узято з <http://xn--80aimveh.pp.ua/moda/19285-yak-vdrzniti-origanal-addas-vd-pdrobki-vzuttya-odyag.html>.

Стаття надійшла до редакції 03.12.2018